

Kuva: Wille Markkanen

KUOPION ORTODOKSINEN SEURAKUNTA 2021-2025

Sisällys

Seurakunnan toiminta yleensä	3
Jumalanpalvelukset	3
Lapsi- ja nuorisotyö	3
Aikuiskasvatus	4
Diakonia	4
Ekumenia	4
Uskonnonopetus	4
Tiedotus	4
Maahanmuuttajatyö.....	5
Talous	5
Kiinteistöt	5
Hallinto	6
Edellisessä tarkastuksessa esille tulleita asioita	6
Kirkkoherran ajatuksia.....	6
Liitteet.....	8

Seurakunnan toiminta yleensä

Vuoden 2021 alusta Iisalmen, Kuopion ja Rautalammin seurakunnat yhdistyivät. Tarkastelujakso kohdistuu siis uuden seurakunnan ensimmäisiin vuosiin. Kertomuskauden alussa koronapandemia vaikutti vielä seurakunnan toimintaan, koska seurakuntalaisia kokoavassa toiminnassa oli rajoituksia.

Kuluneella kertomuskaudella seurakunta oli alueellisesti jaettu viiteen alueeseen: pohjoiseen, keskiseen, läntiseen, itäiseen ja eteläiseen alueeseen.

Päätoimisia työntekijöitä on ollut kertomuskaudella 12-14 henkilöä. Neljä pappia ja kanttoria, kaksi lapsi- ja nuorisotyöntekijää, vahtimestari (vuodesta 2024 seurakuntamestari) ja kaksi seurakuntasihteeriä.

Työyhteisössä on eläköitymisten ja toisiin tehtäviin siirtymisen kautta tapahtunut vaihtuvuutta.

Kirkolliskokouksen päätöksellä määräaikainen venäjänkielinen pappi toimi vuoden 2023 loppuun saakka Jyväskylän, Kuopion ja Saimaan seurakuntien alueella vuoroviikko periaatteella.

Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut kertomuskaudella 521 hengellä. Tässä viisivuotiskertomuksessa toiminnasta on kerrottu lyhyesti ja yleisesti. Vuoden 2021-2025 toiminnasta kerrotaan tarkemmin vuosikertomuksissa.

Jumalanpalvelukset

Seurakunnalla oli omia jumalanpalveluspaikkoja kertomuskauden lopussa 28. Lisäksi pyydettyä on jumalanpalveluksia toimitettu keskustalon kirkossa ja muissa paikoissa.

Seurakunnassa on vakiintunut jumalanpalveluskäytäntö. Jumalanpalvelukset sovitaan papiston ja kanttorien jumalanpalveluspalaverissa, jossa on ollut läsnä lapsi- ja nuorisotyöntekijä, tuoden ajankohtaisia terveisiä ja toiveita esimerkiksi kerhojen ja leirien tarpeista.

Kuopiossa jumalanpalvelukset on toimitettu aina viikonloppuisin ja suurina juhlina. Poikkeuksena suurien juhlien jumalanpalveluksissa on Jumalansynnyttäjän kuolonuneeen nukkumisen juhla, jolloin palvelukset toimitetaan Toivalan tsasounassa. Keskiviikkoisin syys- ja talvikaudella Kuopiossa toimitetaan vuorotellen ehtoopalvelus, akatistos tai panihida. Muualla jumalanpalvelukset on toimitettu jumalanpalveluspalaverissa sovittu mukaisesti. Erityisen ilahduttavaa on ollut maallikkopalveluksien lisääntyminen pyhäkköyhteisössä eri puolilla seurakuntaa. Jumalanpalveluksia ovat toimittaneet toimesta olevien pappien ja kanttorien lisäksi seurakunnan muu papisto ja kanttorin tehtäviin perehtyneet laulajat. Jumalanpalvelukset on striimattu seurakunnan facebook-sivuille Kuopion katedraalista.

Lapsi- ja nuorisotyö

Lapsi- ja nuorisotyötä on tehnyt kaksi kokopäiväistä työntekijää. Osan aikaa lapsi- ja nuorisotyöntekijän tointa on hoidettu määräaikaisin sijaisuuksin. Yhden pappi ja kanttoriparin vastuualueena on ollut lapsi- ja nuorisotyö.

Seurakunnassa on ollut lasten päiväkerhotoimintaa, leirit toimintaa, nuorisokerhotoimintaa koko kertomuskauden ajan. Säännöllinen toiminta on keskittynyt Kuopioon ja viime aikoina Rautalammille. Muualla seurakunnan alueella lapsiperheitä on tavoitettu eri tapahtumien kautta.

Erityisiä jumalanpalveluksia on toimitettu lapsille, koululaisille ja nuorille. Papisto ja kanttorit ovat käyneet kouluilla vierailmassa ja toimittamassa virpovitsojen siunauksia.

Aikuiskasvatus

Seurakunnan alueella toimii laaja tiistaiseurojen, toimintapiirien ja kerhojen verkosto, joissa aikuiskasvatusta toteutetaan. Viime vuosina tiistaiseurojen määrä Kuopion seurakunnan alueella on vähenemään päin.

Ortodoksisesta kirkosta kiinnostuneille on järjestetty katekumeeniopetusta Kuopiossa. Muualla seurakunnan alueella kirkosta kiinnostuneille on annettu henkilökohtaista ohjausta ja ohjattu tutustumaan netistä löytyviin hyviksi todettuihin katekumeenikursseihin. Eri puolilla seurakuntaa on järjestetty luentotilaisuuksia kiinnostavista aiheista.

Diakonia

Diakoniatoimikunta yhdessä työntekijöiden kanssa huolehtii avustusten jakamisesta tarvitseville. Papisto käy tarvittaessa yksinäisten vanhusten luona. Toimikunta järjestää retkiä, leirejä ja tapahtumia. Diakoniatoimikunta lähettää pääsiäis- ja joulutervehdyksen kaikille yli 80-vuotiaille seurakunnan jäsenille. Yksi seurakunnan papeista on diakonityötoiminnasta vastaava pappi.

Ekumenia

Kertomuskaudella isä Harri Peiponen ja isä Tapio Juntunen on toiminut Kuopion kristillisen yhteistyöelimen jäsenenä. Ekumeenisia tapahtumia järjestetään eri puolilla seurakuntaa ympäri vuoden.

Kirkkomusiikki

Seurakunnan neljä kanttoria tekevät työtä koko seurakunnan alueella. Kertomuskaudella kuoroja toimi Kuopiossa, Siilinjärvellä, Iisalmessa ja entisen Rautalammin alueella. Kirkkomusiikin toiminnan tukena on kirkkomusiikkitoimikunta.

Uskonnonopetus

Kunnat kustantavat seurakunnan alueen uskonnonopetuksen. Seurakunta on maksanut uskonnonopettajien matkakuluja ja lukion syventävän kurssin. Yhteistyö uskonnonopettajien kanssa on toiminut pääasiassa hyvin ja lukukausien alussa uskonnonopettajat ja lapsi- ja nuorisotyöstä vastaavat ovat kokoontuneet Kuopioon suunnittelemaan tulevia yhteisiä tapahtumia. Kaikkia uskontoja opettavia ei yrityksestä huolimatta tavoiteta.

Tiedotus

Kertomuskaudella seurakunnan tiedotusta on tehostettu ja systematisoitu. Tiedotuksen järjestäminen kuuluu seurakunnan neuvostolle, joka vuoden 2025 alussa hyväksyi erillisen tiedotussuunnitelman. Suunnitelmaa on tarkoitus tarvittaessa päivittää vuoden 2027 seurakuntavaalien jälkeen.

Vuodesta 2021 alkaen seurakunnan neuvosto on valinnut tiedotustoimikunnan, joka on valmistellut neuvostolle tiedottamista koskevat asiat. Toimikunnan jäsenet ovat myös tuottaneet sisältöä seurakunnan nettisivuille, kirjoittaneet tiedotteita ja auttaneet seurakunnan työntekijöitä tiedottamisessa.

Seurakunnan nettisivut uudistettiin syksyllä 2021. Nettisivut ovat olleet seurakunnan tärkein tiedotuskanava. Sen lisäksi tiedottamisessa on käytetty sosiaalisen median kanavia, erityisesti Facebookia.

Sen sijaan ilmoittelua sanoma- ja paikallislehdissä on suunnitelmallisesti vähennetty. Vuoden 2022 alusta alkaen entisillä Iisalmen ja Rautalammin seurakuntien alueilla siirryttiin muualla seurakunnassa jo vuosia noudatettuun käytäntöön, jonka mukaan säännöllisistä jumalanpalveluksista ei ole ilmoitettu lehdissä.

Muista tapahtumista on voinut ilmoittaa alueen vastuupapin päätöksillä. Muutos on herättänyt kritiikkiä, mutta taloudellisista syistä ratkaisua on seurakunnan hallinnossa pidetty perusteltuna.

Joulukuussa 2025 otettiin käyttöön sähköpostitse lähetettävä tapahtuma- ja uutiskirje. Kirjeen tilaajia oli maaliskuussa 2026 runsaat 200. Kerran kuukaudessa lähetettävä kirje on sisältänyt jumalanpalveluskalenterin, haastatteluja, hartauskirjoituksia sekä tietoja tulevista tapahtumista.

Marraskuun 2023 seurakuntavaalien alla jokaiseen seurakunnan talouteen lähetettiin postitse kirje, jossa esiteltiin lyhyesti vaalien ehdokkaat ja kerrottiin äänestyspaikat ja -ajat. Todennäköisesti kirjeen ansiosta äänestysprosentti Kuopion seurakunnassa nousi ja oli korkeampi kuin yhdessäkään toisessa seurakunnassa.

Aamun Koitto ei enää julkaise seurakuntien jumalanpalveluskalentereita. Seurakunnan pyhäköihin on sen vuoksi toimitettu monistettuja jumalanpalveluskalentereita erityisesti niitä seurakuntalaisia varten, jotka eivät käytä internetiä tai sähköpostia.

Maahanmuuttajatyö

Monikulttuurinen toimikunta on toiminut koko tarkastuskauden. Se on järjestänyt juhlia, tapahtumia, leirejä ja matkoja erityisesti Kuopiossa. Pohjoisella alueella on toiminut samovaari-kerho.

Monikielisiä palveluksia on toimitettu kerran kuukaudessa kuukauden viimeisenä viikonloppuna Kuopiossa ja kuun toisena lauantaina liturgia lisälnessä.

Kertomuskaudella alkoi Venäjän täysimittainen hyökkäyssota Ukrainaan. Sen seurauksena Suomeen ja seurakunnan alueelle on tullut paljon ukrainalaisia. Varsinkin sodan alkuvaiheessa keväällä 2022 seurakunta oli mahdollisuuksien mukaan auttamassa, kun yhteiskunnan tukijärjestelyt eivät vielä toimineet. Filantropian tuella ukrainalaisille on järjestetty kerhotoimintaa Kuopiossa ja Pyhäjärvellä.

Talous

Tuloveroprosentti on vuosina 2021-2025 on ollut 2 %. Tilikauden tulokset ovat vuotta 2022 lukuun ottamatta ylijäämäisiä.

Seurakunnan metsäomaisuuden hoito on tapahtunut metsätaloussuunnitelman mukaan.

Kiinteistöt

Seurakunnalla on ylläpidettävänä yli 60 kohdetta (pyhäköt, hautausmaat, seurakuntatalot, asunnot ja metsätilat). Vahtimestarin toimi muutettiin seurakuntamestarin toimeksi vuonna 2024. Se on mahdollistanut sen, että yksi työntekijä on jumalanpalveluksissa avustamisen sijaan voinut keskittyä kiinteistöihin ja olla isännöitsijöiden ja kiinteistölautakunnan apuna.

Kertomuskauden isoimmat kunnostettavat kohteet olivat Rautalammin kirkko, Rautalammin seurakuntatalon katto ja lisälmen seurakuntasalin keittiö, johon rahoitus saatiin testamenttivaroista. Kuopion pappilatalon alakerrassa syttyi tulipalo keväällä 2023 ja palosaneerattuun alakertaan päästiin syksyllä 2024.

Kertomuskaudella hyväksyttiin kiinteistöstrategia. Kertomuskaudella Haatalan rukoushuone sekä Kiuruveden ja Rautalammin asunto-osakkeet on myyty.

Hallinto

Seurakunnanvaltuustossa 2021-2025 on ollut 21 valittua jäsentä. Valtuusto on kokoontunut kertomuskaudella 18 kertaa.

Seurakunnanneuvossa on ollut valittuja jäseniä yhdeksän (9). Neuvosto on kokoontunut kertomuskaudella 61 kertaa.

Kiinteistölautakunnassa on ollut valittuja jäseniä kuusi (6). Se on kokoontunut kertomuskaudella 32 kertaa.

Lisäksi seurakunnassa toimii seuraavat toimikunnat: lapsi- ja nuorisotyötoimikunta, diakoniatoimikunta, monikulttuurinen toimikunta, kirkkomusiikkitoimikunta ja toiminnan- ja talouden suunnittelutoimikunta.

Edellisessä tarkastuksessa esille tulleita asioita

Seurakunnassa toteutettiin vuonna 2023 ylimääräinen seurakunnantarkastus. Siinä keskityttiin henkilöstöhallintoon ja luottamushenkilöiden toimintaan. Tarkastuksen perusteella on toteutettu työyhteisön kehittämishanke yhteistyössä työterveyden kanssa. Siitä saatavat kokemukset ovat olleet myönteisiä ja työyhteisön työpaikkapalavereja sekä yhteydenpitoa on kehitetty. Kokouksien esityslistoihin on entistä selkeämmin laitettu päätösesitykset.

Vuoden 2021 tarkastuksessa mainittuihin asioihin on tehty korjaustoimenpiteitä. Asiakirjahallinnossa on kirkossa käynnissä keskitetty siirtyminen digitaaliseen arkistointiin. Kuopio on mukana hankkeessa. Arvoesineohjelmassa (ARVI) Kuopio on toiminut pilottiseurakuntana. Hautatietojärjestelmässä on siirrytty Prime-ohjelman käyttöön. Kiuruveden, Iisalmen ja Rautalammin arkistot on käsitelty asianmukaisesti.

Vuonna 2024 Kuopion katedraali täytti 120-vuotta. Juhlavuoden ympärille järjestettiin jumalanpalvelusten lisäksi luentotilaisuuksia ja juhlavuotta varten koottiin juhlakuoro. Kuoro esiintyi konserttisarjassa ”Ortodoksinen Kuopio” ja on ollut laulamassa pyydettyä katedraalin jumalanpalveluksissa. Säännölliseen jumalanpalveluselämään heidän sitouttaminen on koettu vaikeaksi.

Talouden puolella seurakunnan taloussääntö on päivitetty nykytilannetta vastaavaksi. Valtuusto on hyväksynyt sijoitusohjeistuksen. Seurakunnan tarpeesta esille on noussut hankintaohjeistuksen valmistelu.

Kirkollisia esineitä on konservoitu kirkon konservattorin esittämässä akuuttiusjärjestyksessä ja raportissa mainittuja ohjeita on pyritty noudattamaan.

Kirkkoherran ajatuksia

Seurakuntaliitokset ovat vieneet paljon energiaa. Työntekijäresurssit ovat vähentyneet itsenäisten seurakuntien ajasta ja sen vuoksi työntekijöiden voimin jumalanpalveluksia ja muuta toimintaa ei voida koko seurakunnan alueella järjestää entisessä laajuudessa. Uudessa seurakunnassa on eniten pyhäkköjä ja yhdistyneitä seurakuntia koko Suomessa. Alueellisesti seurakunta on laaja, minkä takia matkustamiseen menee paljon aikaa. Pohjoisen alueen papin paikka on ollut täyttämättä kesästä 2025 lähtien. Toivottavaa on, että paikkaan olisi hakijoita ja työntekijä saataisiin kevään 2026 aikana. Yksi kanttorin paikka on täytetty määräaikaisena syyskuun 2026 loppuun. Ratkaisu paikan täyttämiseksi tehdään kevään 2026 aikana.

Yllämainitut tekijät tuovat omat rajoitteensa toiminnalle. Yhdistymiset ovat tapahtuneet erityisesti alueen väestönkehityksen seurauksena. Entiseen ei voida palata ja sen vuoksi on katsottava tulevaisuuteen. Pyhäkköyhteisöt eri puolilla seurakuntaa ovat osoittaneet aktiivisuutensa. Seurakunnan hallinto on toiminut hyvin ja omalta osaltaan pyrkinyt edistämään uuden yhtenäisen seurakunnan toimintaa. Tarvitaan

paikallista toimintaa, mutta samalla ymmärrystä koko seurakunnan toiminnasta. Nämä eivät ole toisiaan poissulkevia asioita. Kirkolliskokous on hyväksynyt uuden rullaavan toiminnan- ja taloudensuunnittelun mallin, joka otetaan hiippakuntajohtoisesti käyttöön keväällä 2026.

Kiinteistöjen suhteen edetään hyväksytyn kiinteistöstrategian mukaisesti. Taloudellisesti tulevia suuria investointeja on katedraalin katon uusiminen ja sisämaalaus. Suunnitelmat tehdään vuoden 2026 aikana.

Liitteet

